

Ενα βήμα μπροστά, δύο πίσω

Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Κλίμα πέτυχε – έστω και την τελευταία στιγμή – μία πολιτική συμφωνία σε μία μακροχρόνια διαμάχη μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών. Ο Καθηγητής του Τμήματος Φυσικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **Κωνσταντίνος Καρτάλης** αναφέρει ότι η συμφωνία αυτή, που θα μπορούσε να θεωρηθεί και ιστορική καθώς αναγνωρίζει έστω και έμμεσα την έννοια της κλιματικής δικαιοσύνης (climate justice), αφορά στη δημιουργία ενός Ταμείου (Fund) για την οικονομική ενίσχυση αναπτυσσόμενων χωρών για την αντιμετώπιση των απωλειών και ζημιών (loss and damage) που προκύπτουν λόγω της κλιματικής αλλαγής (για την οποία ευθύνονται οι αναπτυγμένες χώρες λόγω της χρήσης ορυκτών καυσίμων για την ανάπτυξη τους).

Σημειώνεται ότι για την επίτευξη της συμφωνίας, η αναφορά σε «αναπτυσσόμενες χώρες» αντικαταστάθηκε από αυτή «περισσότερο ευάλωτες χώρες» (όπως μικρές νησιωτικές και λιγότερο αναπτυγμένες χώρες) ώστε όχι μόνο να εξαιρεθεί η Κίνα (κυρίως) από τη δυνατότητα λήψης οικονομικών ενισχύσεων (σ.σ. η Κίνα καταχωρείται ακόμα στις αναπτυσσόμενες χώρες) αλλά και να δεσμευθεί να συμβάλλει οικονομικά στο Ταμείο.

Το ποιές θα είναι τελικά οι «περισσότερο ευάλωτες χώρες» θα αποφασισθεί σε επόμενη φάση σε συνάρτηση με την τρωτότητα των χωρών στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, ενώ σοβαροί προβληματισμοί προκύπτουν από το γεγονός ότι δεν υπήρχαν συγκεκριμένες δεσμεύσεις από τις αναπτυγμένες χώρες για τους πόρους που θα διαθέσουν αλλά και για τη διαδικασία συγκέντρωσης τους.

Με την επιφύλαξη των διαπραγματεύσεων της τελευταίας στιγμής, η Διάσκεψη χάνει δύο (επίσης κρίσιμα) στοιχεία καθώς με ένα νέο άλλοθι, αυτό της ενεργειακής κρίσης, δεν συμφωνήθηκαν (τουλάχιστον μέχρι το βράδυ της 19^{ης} Νοεμβρίου):

(α) μία σαφής αναφορά-δέσμευση για τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων (συμπεριλαμβανόμενων του πετρελαίου και του φυσικού αερίου), την ίδια δε ώρα που ο στόχος για την εξάλειψη του άνθρακα (coal) αναφέρεται ως “phase down” αντί του αρχικώς επιδιωκόμενου “phase out” και

(β) η ουσιαστική – μέσω δηλαδή συγκεκριμένων δεσμεύσεων των Κρατών Μελών - επιβεβαίωση της Συμφωνίας των Παρισίων για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας κάτω του 1.5 βαθμού Κελσίου.

Πλήρης εικόνα των αποτελεσμάτων της Διάσκεψης θα είναι δυνατή με την ολοκλήρωση των εργασιών που έχουν παραταθεί μέχρι τα ξημερώματα της Κυριακής 20 Νοεμβρίου.